

шлях додому; out of my way – геть з дороги; go your separate way – йти своїм шляхом та ін. [3, с. 1590–1593].

Отже, можна зробити висновок, що вербалізатори напрямку руху сильно відрізняються навіть в межах однієї мови і являються відображенням індивідуального комунікативного стилю кожного носія тієї чи іншої мови.

Список використаних джерел:

1. Воркачев С. Г. Методологические основания лингво-концептологии. *Межвузовский сборник научных трудов*. Воронеж, 2002. Вып. 3. С. 36–42.

2. Скрынникова И. В. Вербализация концепта «пространственная локализация» в англоязычной лингвокультуре: Автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. филолог. наук. Волгоград, 2004. 23 с.

3. Hornby A. S. *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English*. Oxford. Oxford University Press: 2005. 1716 p.

Матвєєва О. П.,

*здобувач вищої освіти факультету лінгвістики
та соціальних комунікацій*

Національного авіаційного університету

Науковий керівник: Сітко А. В.,

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри англійської філології і перекладу

Національного авіаційного університету

ГЕРУНДІЙ, ЯК СПЕЦИФІЧНА НЕОСОБОВА ФОРМА АНГЛІЙСЬКОГО ДІЄСЛОВА

Англійська й українська мови є прикладами двох типів мов: аналітичної й синтетичної. Навіть сама назва цих типів мов показує, що вони по своїй суті, за принципом побудови не тільки різні, але навіть протилежні. Однак ця протилежність формальна, оскільки стосується вираження того самого змісту. Пізнання нової мови є освоєння саме цієї формальної, специфічної, якісної його сторони. Тому легко можна уявити собі, який значний розумовий бар'єр треба подолати носію одного типу мови при освоєнні мови протилежної системи, які необхідні при цьому знання основних розходжень

мовних систем. Особливо гостро ця проблема проявляється, коли говоримо про синтаксис мови. Адже справедливою вважаємо тезу про те, що синтаксис – одна з найменш опрацьованих ділянок у перекладі та контрастивістиці [6, с. 203].

В англійській мовній системі дієслово займає особливе місце, не властиве жодній іншій частині мови: всі висловлювання формуються на базі дієслівного члена, який і представляє описувану ситуацію. Усі дієслова мають як особові, так і неособові форми. Поряд з особовими, тобто відмінюваними формами дієслова, в англійській мові (як і в українській) існують неособові, незмінні за особами і числами форм дієслова [1, с. 47].

Упродовж багатьох років спостерігається пильна увага науковців до проблеми вивчення неособових форм англійського дієслова, в тому числі і герундія. Цією проблемою займалися такі вчені як М.Я. Блох, І.П. Іванова, Б.О. Льїш, В.В. Бурлакова, Г.Г. Почепцов та багато інших.

Герундій (the Gerund) – це неособова форма дієслова, що є проміжною формою між дієсловом та іменником. Герундій має властивості як дієслова, так й іменника [1, с. 56]. У свою чергу він є специфічною формою дієслова, адже неможливо віднайти його еквівалент в українській мові. Герундіальні конструкції досить часто використовуються в англійській мові, тож сьогодні вони досліджуються як зарубіжними, так і вітчизняними мовознавцями, що зумовлює актуальність дослідження їх використання в англійській літературі.

Герундій може виконувати будь-яку синтаксичну функцію, що є властивою для іменника, хоча в кожному випадку він має власні особливості вираження [1, с. 57]. У реченні герундій може виступати самостійно без будь-яких означуваних слів, як стрижневе слово у герундіальному звороті або як частина герундіальної предикативної конструкції. Зазвичай, герундій у ролі підмета виступає на початку речення. Проте він може стояти і після присудка, якщо речення починається займенником *it*. У деяких випадках займенник *it* може замінятися вказівним займенником *there* зі збереженням смислового значення: «*What do you mean?*» said Susan. «*He can't be far away yet. And we've got to find him. What do you mean when you say **there's no use looking for him?***» [3, p. 30].

Герундій вживається як у дієслівних, так і в іменних складених присудках. Наприклад: «*No rushing forward this time! No one is to stir **from hiding** till I say*» [4, p. 65]. Спостерігаємо

використання прийменника *from*, як частини складеного дієслівного присудка.

Функція частини складеного дієслівного присудка є єдиною функцією герундія, що не є характерною для іменника, оскільки зумовлена дієслівною природою герундія. У цій функції герундій сполучується з дієсловами, що виражають модальність, або так званими, фразовими дієсловами. Наведемо приклад: «*There they all sat glum and wet and muttering, while Oin and Gloin went on trying to light the fire, and quarrelling about it*» [4, p. 41]. Фразове дієслово *to go on*, у комбінації з герундієм, виражає тривалість дії.

Герундій може виступати у функції прямого та прийменникового непрямого додатку. Наприклад: «*O Mouse, do you know the way out of this pool? I am very tired of swimming about here, O Mouse!*» [2, p. 18]. Герундій виступає у функції прийменникового додатка.

У функції означення, герундій застосовується з прийменником *for*, слідуючи за іменником. Таким чином, герундій виражає ознаку предмету, що ілюструє наступний приклад: «*He also had a tail, but Lucy did not notice this at first because it was neatly caught up over the ar arm that held the umbrella for keeping it from trailing in the snow*» [3, p. 5].

Виконуючи функцію обставини, герундій використовується разом з прийменниками, які зумовлюють значення герундіальної конструкції, а саме обставини часу, способу дії, причини, мети, умови, супровідних обставин та допусту. «*He came trotting along in a great hurry, muttering to himself, «Oh! The Duchess, the Duchess! Oh! Won't she be savage if I've kept her waiting!»*» [2, p. 17]. У наведеному прикладі герундій виступає у функції обставини способу дії.

«*A large rose-tree stood near the entrance of the garden; the roses growing on it were white, but there were three gardeners at it, busily painting them red. Suddenly their eyes chanced to fall upon Alice, as she stood apart from watching them*» [2, p. 49]. У наведеному прикладі герундій виступає у функції супровідної обставини.

Як усі безособові дієслова, герундій може утворювати предикативні конструкції. Проілюструємо це прикладами:»*As he lay in bed he could hear Thorin still humming to himself in the best bedroom next to him*» [4, p. 13]. У наведеному прикладі, герундій виступає означенням, будучи частиною предикативної конструкції. «*After a while a twinkling gleam showed them returning, Oin with a small pine-torch alight in his hand, and Gloin with a bundle of others*

under his arm» [4, р. 98]. У наведеному прикладі герундій виконує функцію додатку.

Отже, синтаксис має надзвичайно широкі експресивні можливості, які закладені в синтаксичній сполучуваності окремих слів, словосполучень, висловлень, у типах зв'язку мовних одиниць, будові речення і т. ін. Автори творів художньої літератури активно використовують ці можливості для досягнення конкретних цілей кожного художнього твору [5]. Герундій, як особлива форма дієслова, може виконувати різні функції у реченні. Він виступає як головний член речення, а саме підмет та присудок. Герундій використовується й як частина предикативної конструкції у сполученні з прийменниками або з дієсловами, які позначають модальність. Така властивість герундія дає йому змогу виражати функції обставини різного типу, додатку та означення.

Список використаних джерел:

1. Каушанская В. Л. Прокофьева Е.В., Ковнер Р.Л. и др. Грамматика английского языка : пособие для студентов пед. ин-тов. Изд. 5-е. М.: Айрис-Пресс, 2010. 384 с.
2. Carroll L. *Alice in Wonderland*. N-Y.: Sam'l Gabriel Sons & Company, 1916. 64 p.
3. Lewis C.S. *The Lion, the Witch and the Wardrobe*. N-Y.: New American Library, 2001. 64 p.
4. Tolkien J.R.R. *The Hobbit*. Glasgow.: Aeron, 1995. 127 p.
5. Саманьего Д-М. А , Сітко А. В. Синтаксичні особливості перекладу творів художньої літератури. *Методологія та історіографія мовознавства*. Слов'янськ: ДДПУ, 2018. С. 87-92.
6. Сітко А.В. Використання результатів контрастивних досліджень у перекладознавстві. *Наукові записки*. Серія : Філологічні науки (мовознавство). Вип. 116. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. С. 199–203.